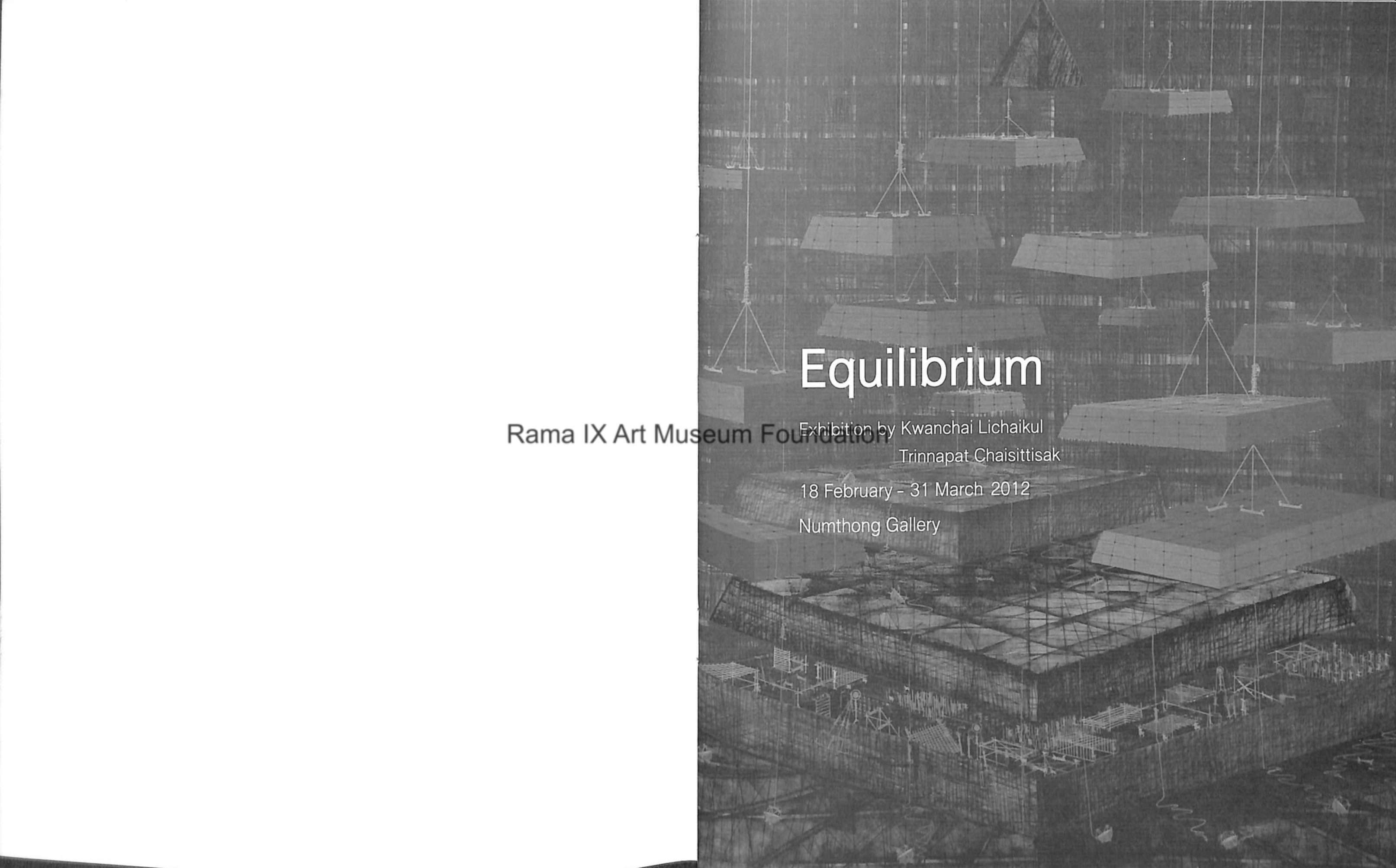

Museum Foundation

Equilibrium

18 February – 31 March 2012

Equilibrium

Rama IX Art Museum Foundation

Exhibition by Kwanchai Lichaikul
Trinnapat Chaisittisak

18 February - 31 March 2012

Numthong Gallery

Kwanchai Lichaikul, City and Cemetery, 2007
Ink on canvas, 180 X 200 cm.

Equilibrium / ดุลยภาพ

บนพื้นระนาบของงานจิตรกรรมร่วมสมัยนั้นมีประวัติศาสตร์ของตัวเองสิงสถิตอยู่ โดยเฉพาะภายใต้กรอบของความงามบนระนาบ เมื่อศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการมองเห็นและสื่อแทน ได้สร้างให้จิตรกรรมได้รับสิทธิในการกำหนดพื้นที่ของตัวเอง หรือแม้แต่การจัดสัดส่วนภายในกรอบภาพก็ได้ทำหน้าที่ของการเป็นภาพตัวแทนทางร่างกายมาแต่ครั้งโบราณ จากองค์ความรู้เกี่ยวกับดุลยภาพ ในอันที่จริงจิตรกรรมเป็นสื่อสองมิติที่แฝงไปด้วยการเมืองในมิติต่างๆ โดยเฉพาะความงามในแบบที่คุ้นกันไปกับหลักการทางสังคม การดำรงชีวิต รวมไปถึงการสะท้อนภาพของโลกที่เราอาศัยอยู่ เป็นร่องรอยของโลกสมมติที่คุ้นกันไปด้วยกัน สังคมในฐานะพื้นที่ที่เป็นการเมืองอย่างแยกออกจากกันไม่ได้ การกำหนดตำแหน่งสูง-ต่ำ หรือแม้กระทั่งการควบคุมในระดับของโครงสร้างทางการปกครอง ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าว แม้ในจิตรกรรมฝาผนังนับแต่ครั้งโบราณยังสามารถเปรียบได้กับแผนที่โครงสร้างเชิงอำนาจ ตั้งแต่สถานที่ที่จิตรกรรมนั้นสถิตอยู่ไปจนถึงเรื่องราวที่กำหนดให้พุทธศาสนิกชนได้รู้จักหน้าที่ของตน ประวัติศาสตร์ การมีอยู่ของสวรรค์ โลก และนรก ฯลฯ ที่ซึ่งเหตุการณ์และตำแหน่งของภาพต่างๆ ได้ถูกจัดวางเพื่อการมองเห็นอย่างมีนัยยะ

เมื่อ **ขวัญชัย ลิขัยกุล** ได้แรงบันดาลใจจากงานจิตรกรรมไทย การวาดภาพในมุมมองแบบตานก (Bird's-eye view) วิธีการมองโลกแบบโบราณจึงได้บรรจบกับสังคมสมัยใหม่ หากในอดีตเราได้เห็นภาพของตัวพระ ตัวนาง เทวดา ป่าเขา และสรรพสิ่งในงานจิตรกรรมฝาผนังที่บอกเล่าถึงตำนานหรือพุทธประวัติ ทว่าสิ่งที่สะท้อนมาโดยตลอดคือการเผยให้เห็นโลกไม่ว่าจะในแบบอุดมคติหรือแบบเรื่องเล่า อย่างไรก็ตามแล้วแต่ภาพวาดของขวัญชัยได้สร้างความเชื่อมโยงเข้ากับยุคสมัยด้วยเรื่องราวที่ผู้ชมสามารถเฝ้ามองการจัดวางความเป็น "รัฐ" และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกจิตรกรรมผ่านประสบการณ์ทางสังคมที่ขวัญชัยได้ประสบ

จิตรกรรมเปลี่ยนผู้ชมให้กลายเป็นผู้สำรวจ ในเรื่องราวที่เราเคยรับรู้เคยได้ฟังมาจากที่โน่นลัทธิแห่ง ผลงานของขวัญชัยที่ปรากฏต่อหน้า บางครั้งก็ได้ให้ภาพรวมขนาดใหญ่ ทำให้เห็นว่าสังคมของเราดำรงอยู่ได้อย่างไร ในขณะที่ผู้ชมเป็นผู้สอดส่องและผูกโยงเรื่องราวทั้งหมดด้วยตนเอง เช่นเดียวกับจิตรกรรมในอีกมุมมองหนึ่งของ **ตฤณภัทร ชัยสิทธิศักดิ์** ภาพปรากฏรูปร่างของสิ่งก่อสร้างคล้ายสถาปัตยกรรมในจินตนาการ สิ่งก่อสร้างที่ไม่ได้ทำหน้าที่ในการเป็นที่อยู่อาศัย แต่กลับขับเน้นความเป็น "ระบบ" ในโลกที่ตฤณภัทรพยายามนำพาให้จิตรกรรมหลุดออกจากกฎของเวลาและพื้นที่ จิตรกรรมสะท้อนสภาวะแรงโน้มถ่วงที่สับสนอลหม่าน มิติทางเวลาทับซ้อน ระเบียบทางกายภาพได้กลายเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับจิตรกรรม ศิลปินสื่อแทนโลกในจิตรกรรมด้วยรูปทรงวัตถุและเรขาคณิตต่างๆ ความเรียบง่ายของเส้นกับรูปทรงพื้นฐานได้สร้างไวยากรณ์และดุลยภาพทางพื้นที่ขึ้นใหม่ โดยที่เงื่อนไขในโลกความเป็นจริงอย่างแรงโน้มถ่วง หลักการถ่ายเทน้ำหนัก รวมไปถึงการยึดโยงโครงสร้าง ฯลฯ นั้นเองที่กลายเป็นสิ่งเร้าให้ผู้ชมต้องพิจารณาตรรกะทางพื้นที่ที่กลับตาลปัตรนี้

เมื่ออะไรก็สามารถเกิดขึ้นได้ในภาษาจิตรกรรม การรักษา "ดุลยภาพ" ให้ดำรงอยู่ จึงไม่ใช่เพียงการรักษาไว้ซึ่งความสมดุลทางกายภาพ ในจิตรกรรมของขวัญชัย เส้นสายที่สับสนอลหม่าน เมื่อมองจากระยะห่างก็ดูราวกับภาพนามธรรมที่เต็มไปด้วยเส้นสายเลื่อนไหลไปอย่างไร้ระเบียบ เจกเช่นสังคมที่เติบโตขึ้นจากความไร้แบบแผน แต่กลับก่อตัวจนกลายเป็นระบบของตัวเอง เมื่อผู้ชมได้เข้าไปใกล้ๆ ผลงาน เมืองที่ก่อตัวขึ้นอย่างไร้ระเบียบนี้ กลับมีระบบของการดำรงอยู่ การจัดวางโครงสร้างของอำนาจที่ผู้ชมจะเห็นประชากรอยู่อย่างกระจัดกระจายในภาพ บ้างมีทหารกำลังก่อการ บ้างมีนักการเมืองกำลังลุ่มหลว กลุ่มคนกำลังจัดงานรื่นเริง ไปจนถึงผู้ชุมนุมที่กำลังสร้างกองกำลัง บางพื้นที่ที่เป็นโกดังเก็บอาวุธ แต่ไม่ไกลนักกลับ

เป็นสุสาน และถัดอกไปอีกเล็กน้อยอาจจะเป็นป่าที่อุดม รวากับเกมบนโต๊ะ จำลองโลกที่ไม่รู้ว่าใครเป็นผู้จัดวางมันขึ้นมา ความเชื่อมโยงของเส้นทางที่สังเกตได้จากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง พื้นที่หนึ่งสัมพันธ์อยู่กับอีกพื้นที่หนึ่ง หรือการมีสัดส่วนพื้นที่ที่สาธารณะ และแม้กระทั่งมุมอับสายตาที่ที่ใครสักคนกำลังมีความสุข คนสักกลุ่มที่กำลังทุกข์ ซึ่งหลายชีวิตถูกจัดวางไว้ในตำแหน่ง ในพื้นที่ และยื่นยอให้ผู้ชมอย่างเราๆ พอมองเห็นได้จากมุมที่มองลงมา จิตรกรรมที่วางโครงสร้างสะท้อนความเป็นรัฐ ความเป็นสังคม ไปสู่ความเป็นเมือง และย้อนกลับไปสู่หน่วยของ "ความเป็นคน"

ภาพวาดในฐานะโลกจำลองนี้ยังให้แง่มุมที่น่าสนใจในจิตรกรรมของ ตฤณภัทร ผลงานที่แสดงเนื้อหาลักษณะคล้ายคลึงกันกับผลงานของขวัญชัย ด้วยโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมในบรรยากาศเว้งว้าง หากมองในทัศนะของพื้นที่ว่างในบริบทเมืองและกาลเวลา ผลจากการรับรู้ (Perception) ทางร่างกาย ได้กลายเป็นส่วนที่ชักนำปรากฏการณ์ในภาพเขียนนี้ขึ้น เมื่อการเคลื่อนที่ภายใต้สภาวะที่เป็นไปไม่ได้ในโลกความเป็นจริง แต่กลับเกิดขึ้นในทางสำนึก สร้างให้รูปทรงที่คล้ายกับสิ่งก่อสร้าง นานาชนิด ได้รับการพยุ่ง ถ่ายเทน้ำหนัก และยึดโยงรักษาความสมดุล ภายใต้เงื่อนไขเฉพาะได้อย่างน่าอัศจรรย์ ลักษณะของระบบนี้ได้เปิดแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างร่างกายและเมือง หากองค์ความรู้เรื่องจิตวิเคราะห์นั้นให้ความสำคัญระหว่างกายและจิต ภาพวาดของตฤณภัทร ย่อมเป็นสิ่งที่นำเสนอประเด็นของ "สิ่งก่อสร้างภายนอก" และ "สิ่งก่อสร้างภายใน" ได้อย่างน่าสนใจ จิตรกรรมที่ดูราวกับผลงานของสถาปนิกที่หลุดพ้นจากข้อจำกัดของพื้นที่และเวลา โลกที่ทุกอย่างสับสนอย่างไม่มีเหนือรู้ได้ แต่กลับดำรงอยู่ได้ด้วยความสามารถในระดับจิตสำนึก

สิ่งที่มาก่อนเอกภาพในภาพวาด หรือกระทั่งความสมบูรณ์สวยงามต่างๆ การแสดงให้เห็นถึงการเป็นงานจิตรกรรมที่ดี อาจจะไม่ใช่เพียงการกำหนดองค์ประกอบของภาพให้อยู่มือ จิตรกรทั้งสองสร้างดุลยภาพให้กับผลงาน ในฐานะสิ่งที่เป็นส่วนหนึ่งของร่างกายและวิถีการรับรู้ ดุลยภาพทางร่างกายจึงเป็นอุปลักษณะหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นระบบชีวภาพในจิตรกรรมด้วย ซึ่งความเป็นเมืองและสิ่งก่อสร้างที่ศิลปินทั้งสองคนแสดงออกมามีความน่าสนใจทั้งระดับภายนอกและระดับภายใน เบื้องหลังความงามความสมดุลที่สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่า ยังมี "สมการ" หรือที่เรามักจะเรียกว่า "การแทนค่า" ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ แต่เมื่อต้องพูดถึงความสมดุลเชิงสุนทรียศาสตร์ในผลงานของเขาทั้งสอง เราคงไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะมองถึงศักยภาพของการแทนที่ในระดับร่างกาย สังคม และจิตรกรรม

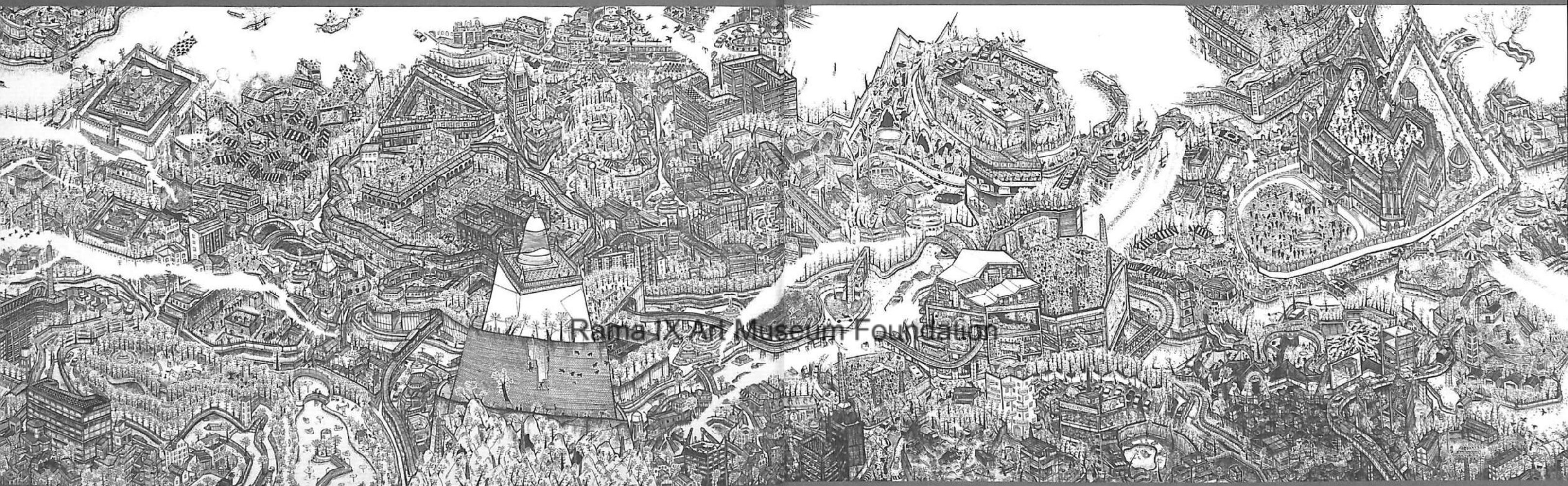
ชล เจนประกานท์

2012

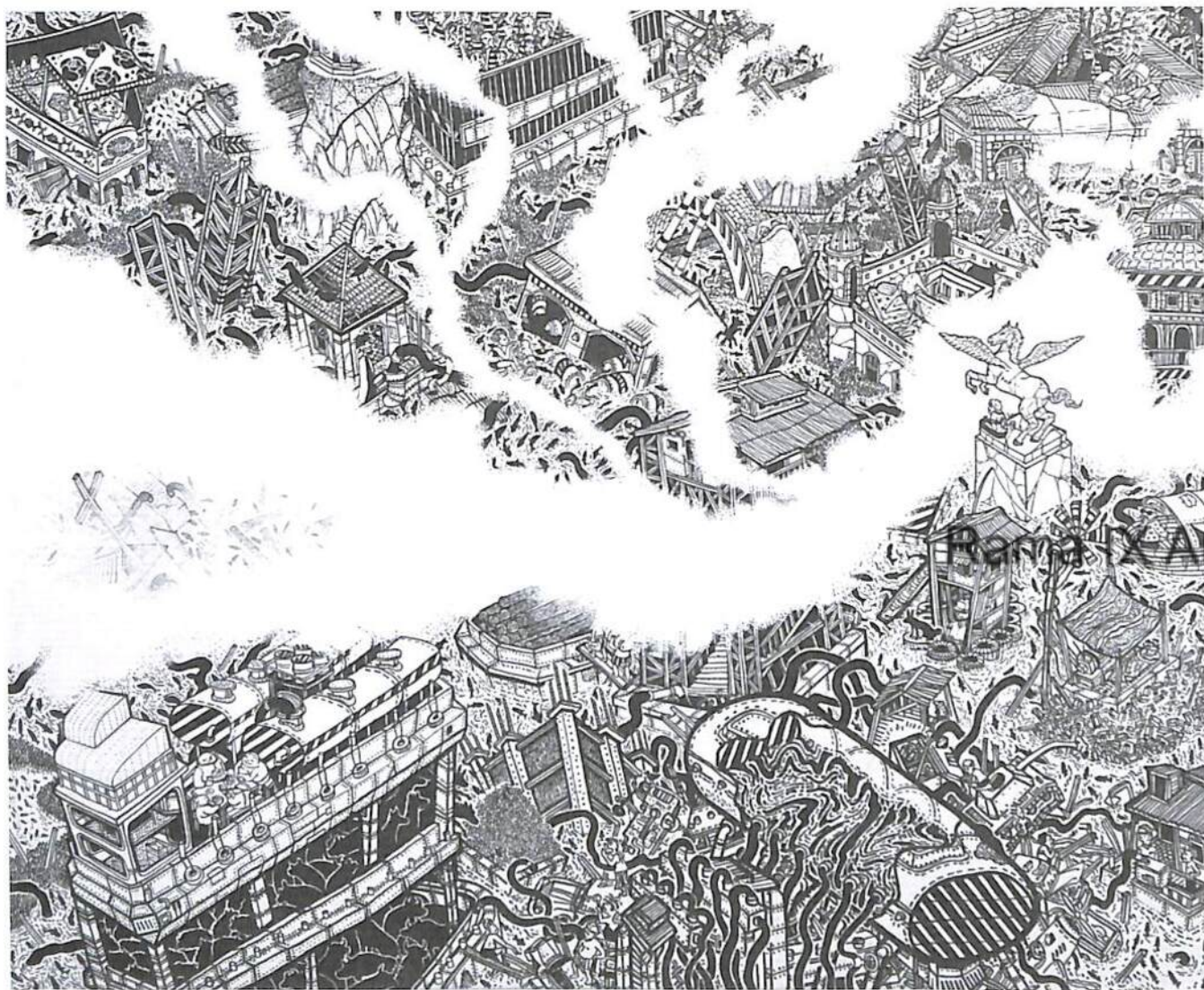

Kwanchai Lichaikul, 555 City, 2012

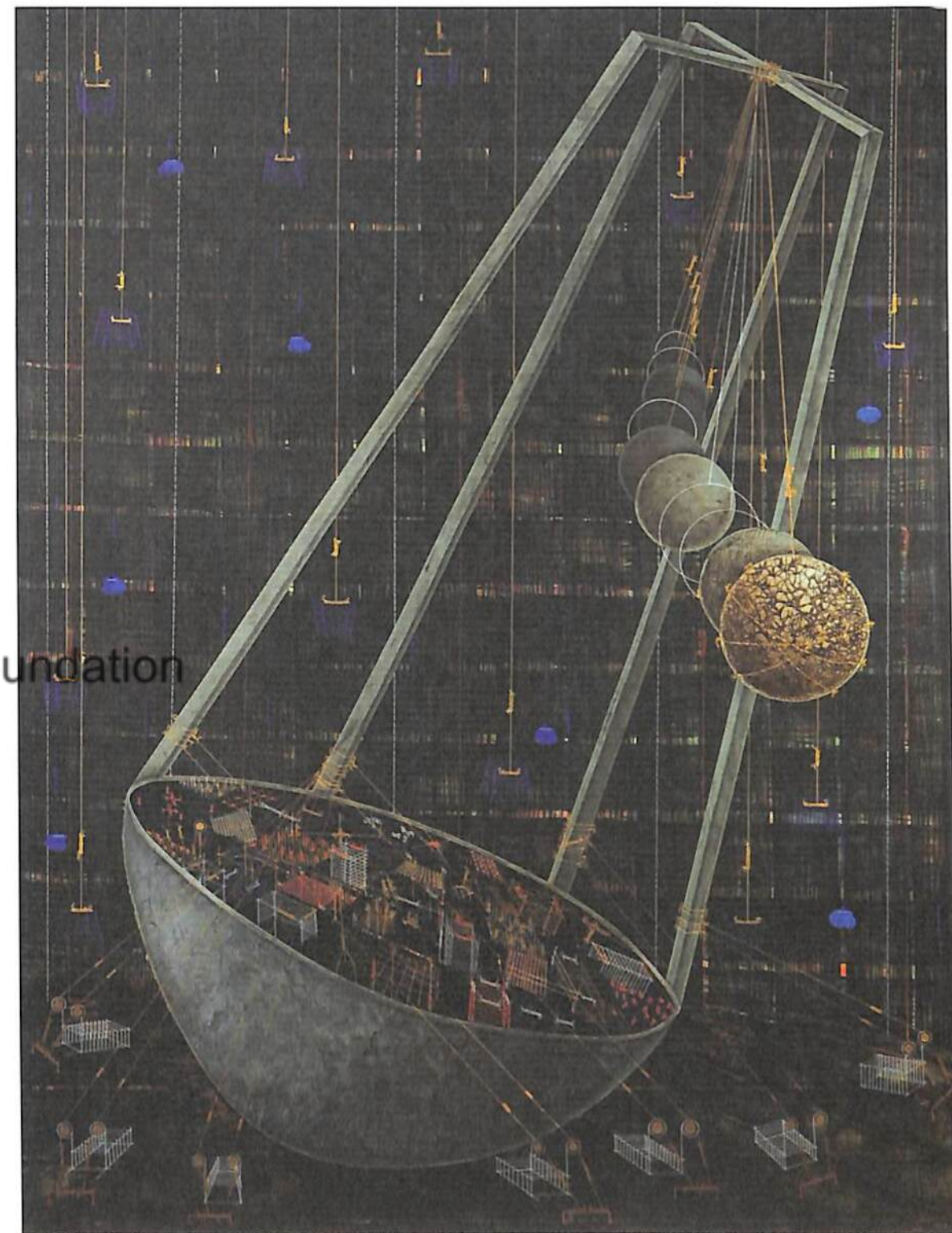
Ink on canvas, 130 X 200 cm.

Kwanchai Lichaikul, *Ideal City*, 2008
Ink on canvas, 180 X 600 cm.

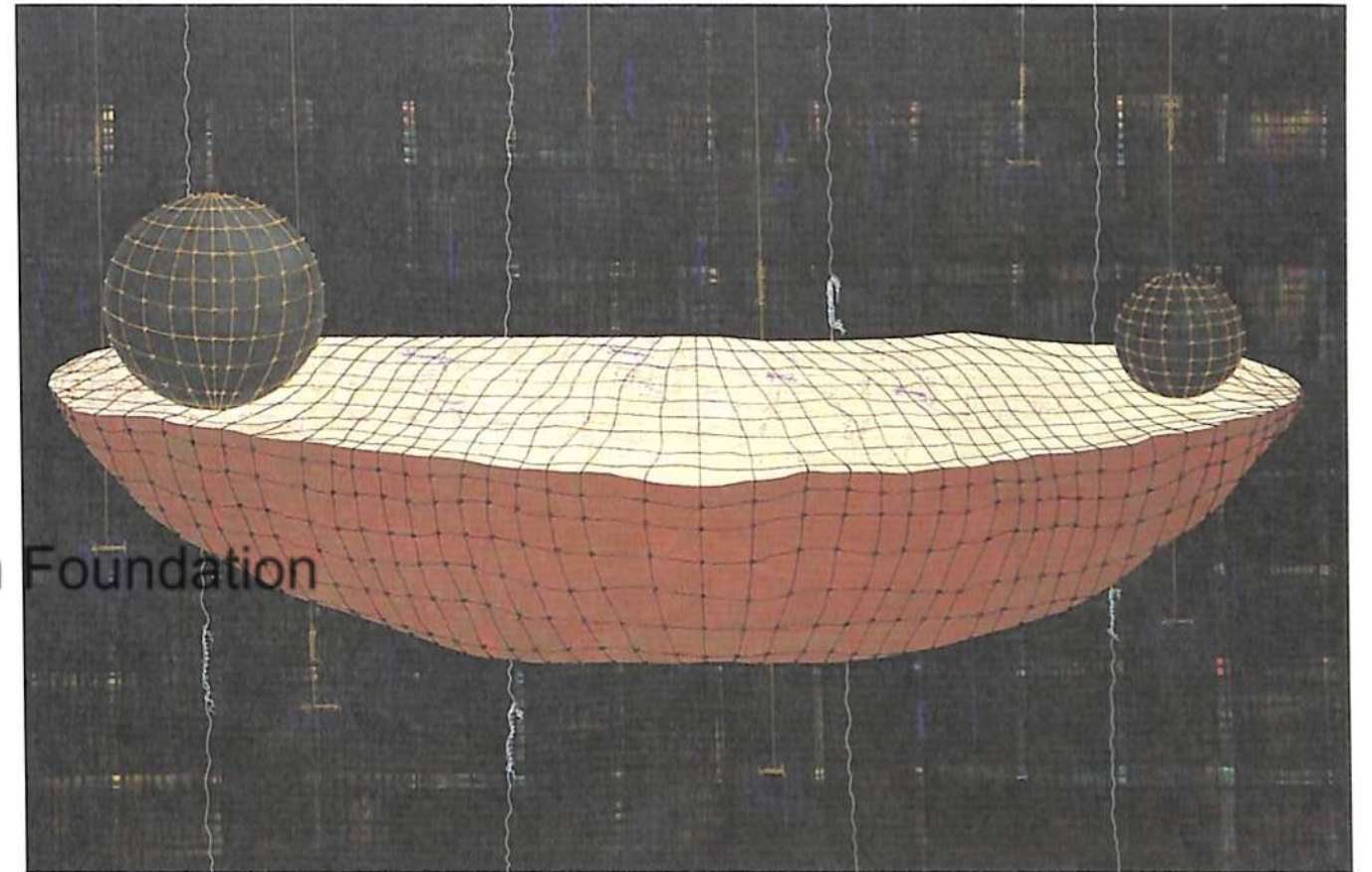
Kwanchai Lichaikul, *Floating City*, 2009
Acrylic on canvas, 50 X 60 cm.

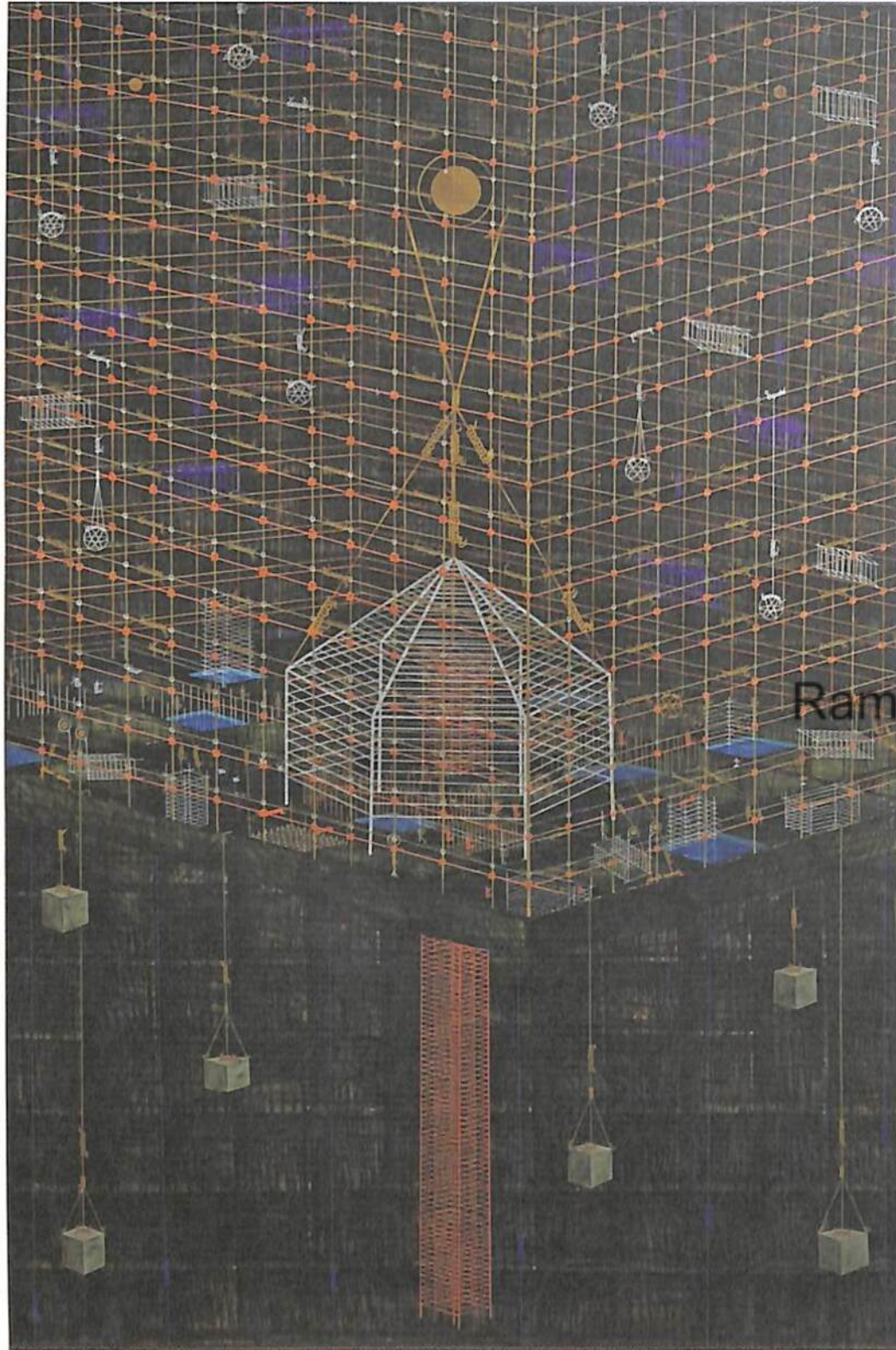
Trinapat Chaisittisak, *4 Dimension of inside construct 3*, 2010
Acrylic, ink, pen on canvas, 150 x 200 cm.

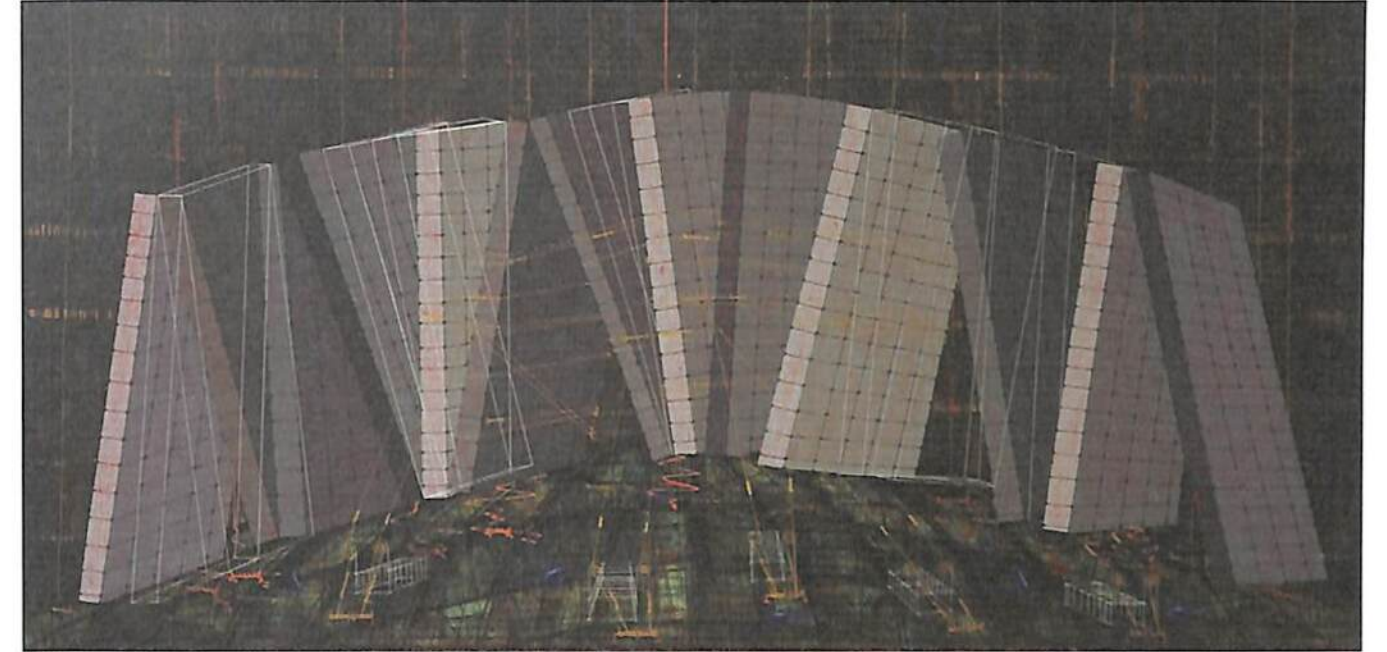
Trinnapat Chaisittisak, *Dynamic*, 2010
Acrylic, ink, pen on canvas, 200 x 190 cm.

Trinnapat Chaisittisak, *Asymmetry*, 2010
Acrylic, ink, pen on canvas, 100 x 150 cm.

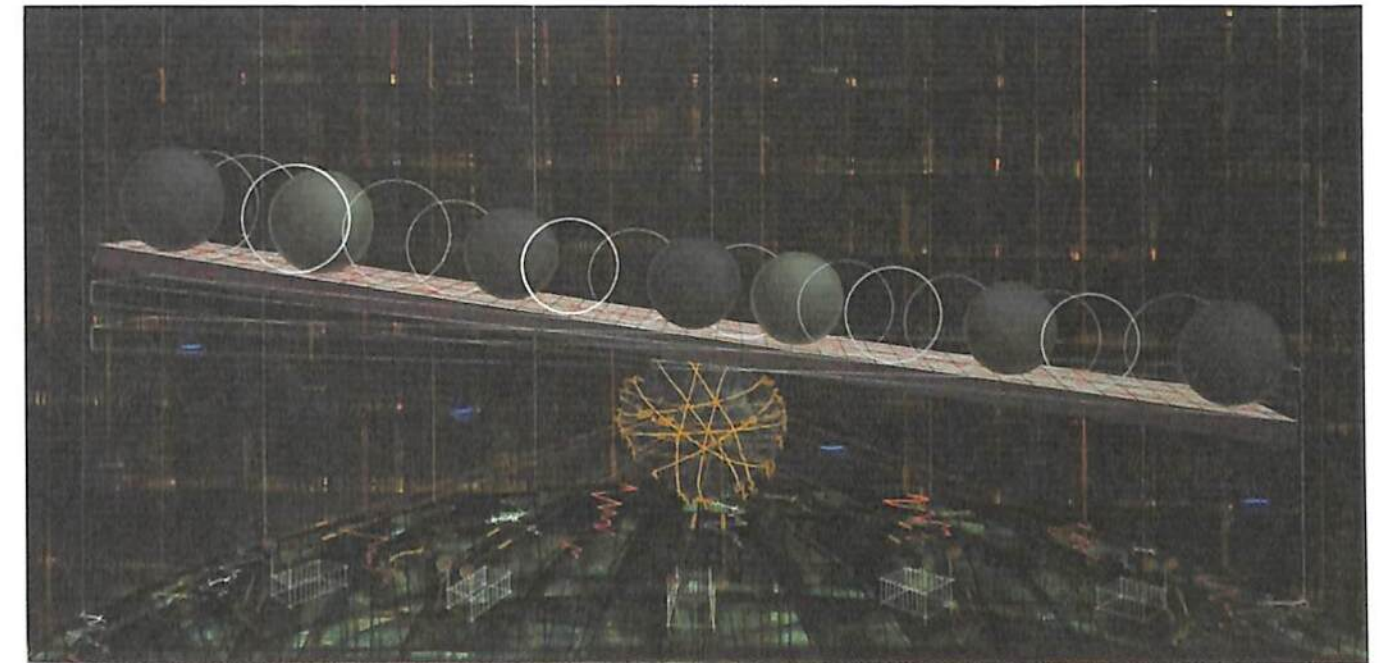

Trinnapat Chaisittisak, *Balance between inside and outside 3*, 2009
Acrylic, ink, pen on canvas, 130 x 200 cm.

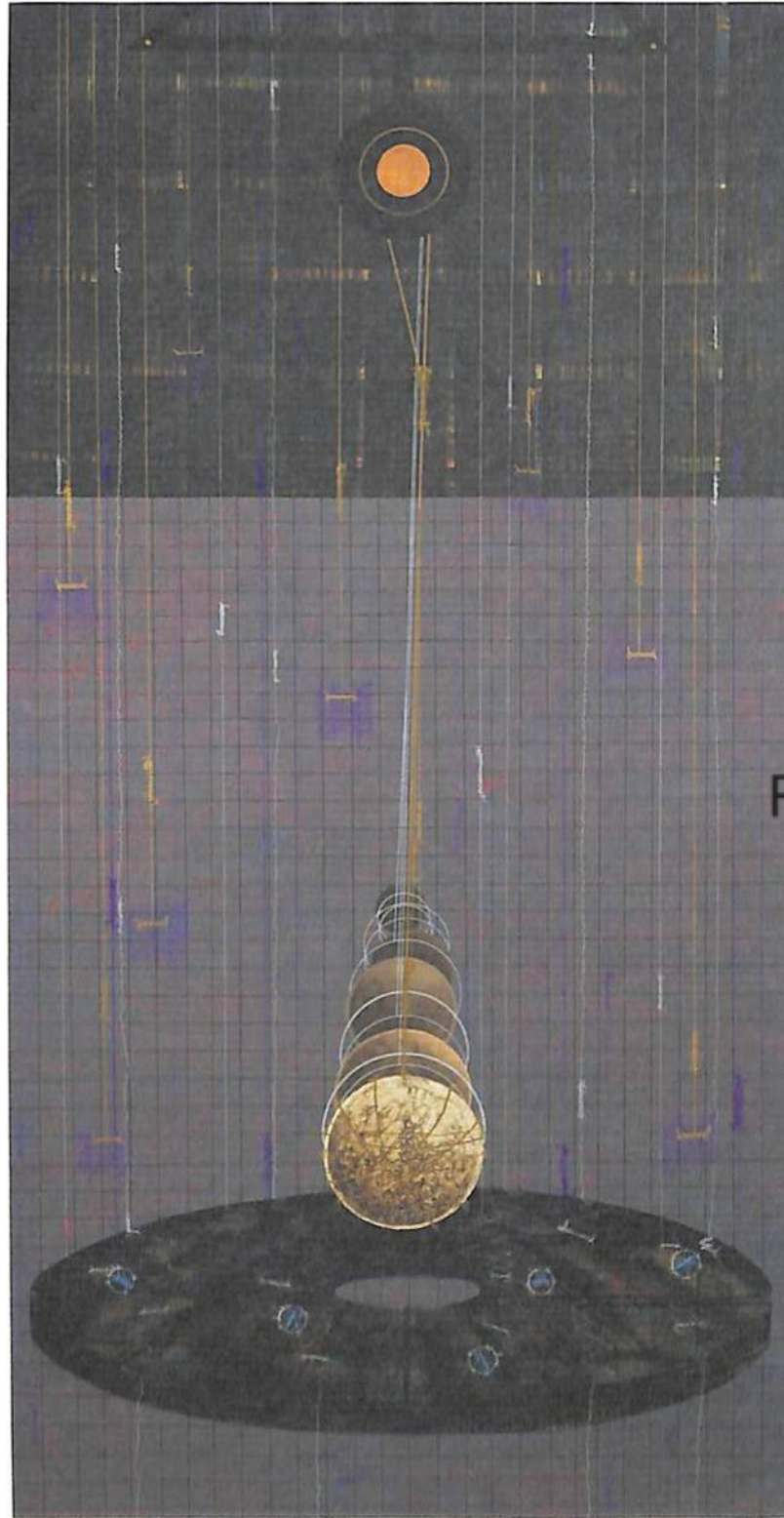

Trinnapat Chaisittisak, *Rhythm of balance 1*, 2011
Acrylic, Ink, pen on canvas, 200 x 100 cm.

Rama IX Art Museum Foundation

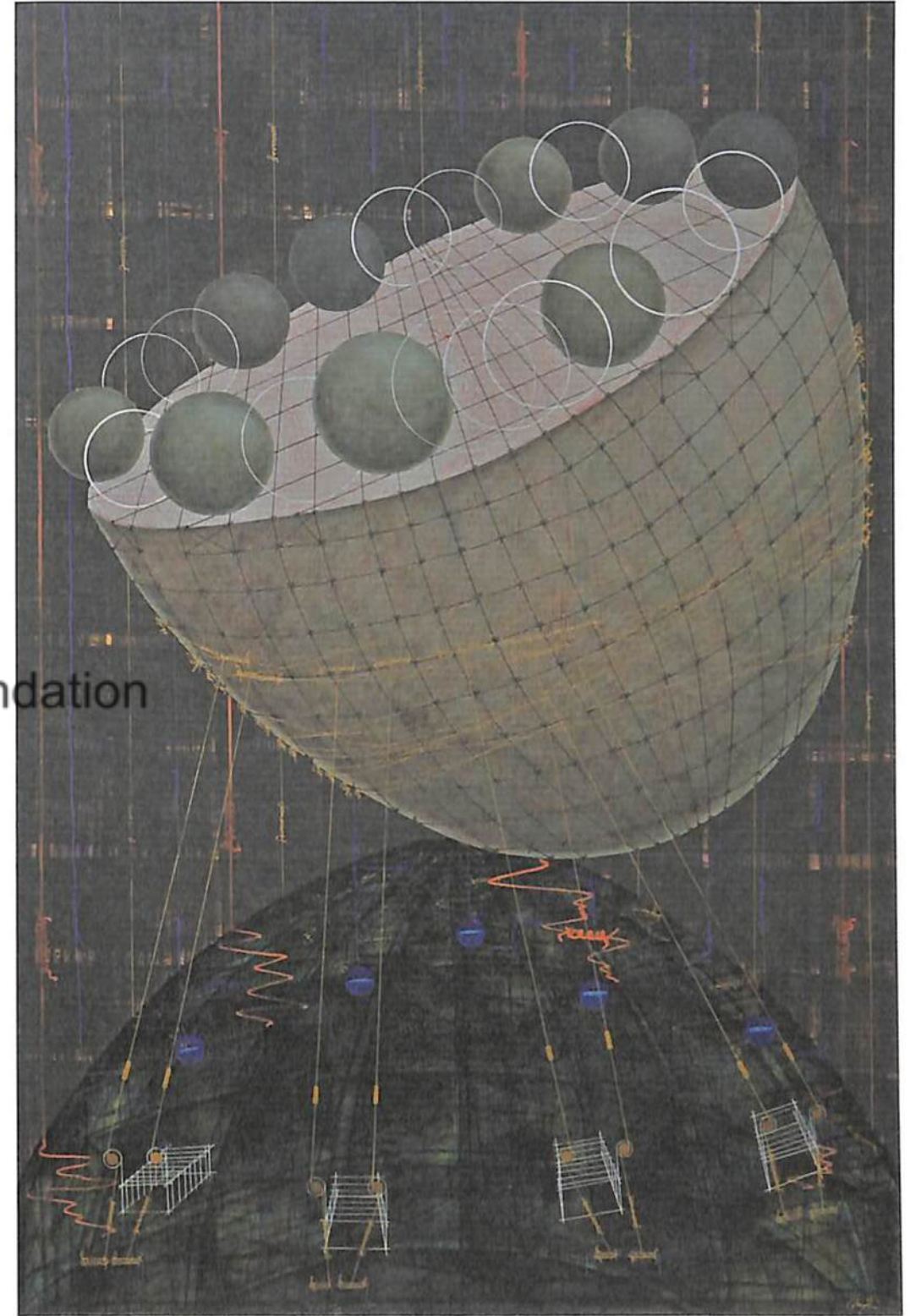

Trinnapat Chaisittisak, *Rhythm of balance 2*, 2011
Acrylic, Ink, pen on canvas, 200 x 100 cm.

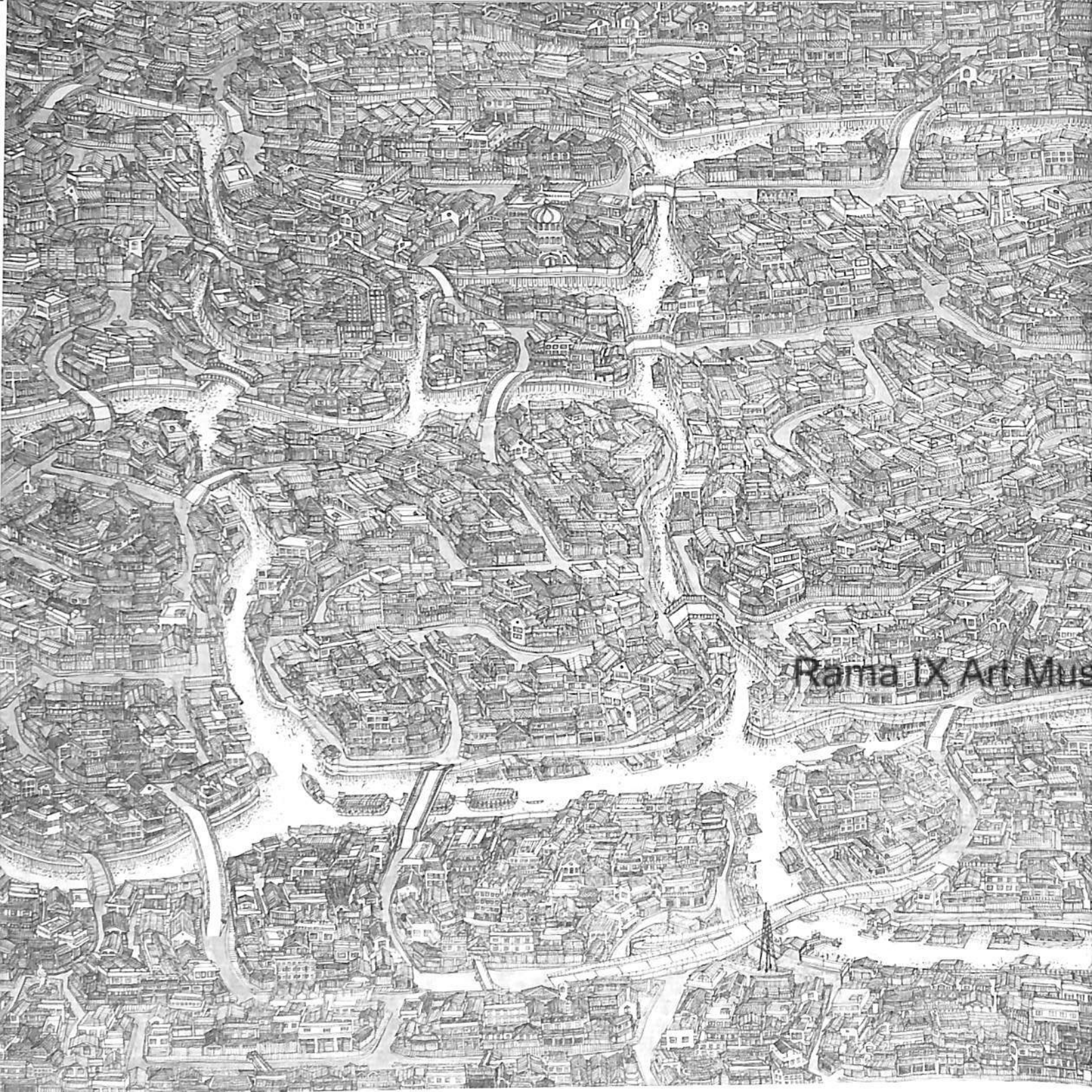

Trinnapat Chaisittisak, *Rhythm of balance 3*, 2011
Acrylic, Ink, pen on canvas, 100 x 200 cm.

Rama IX Art Museum Foundation

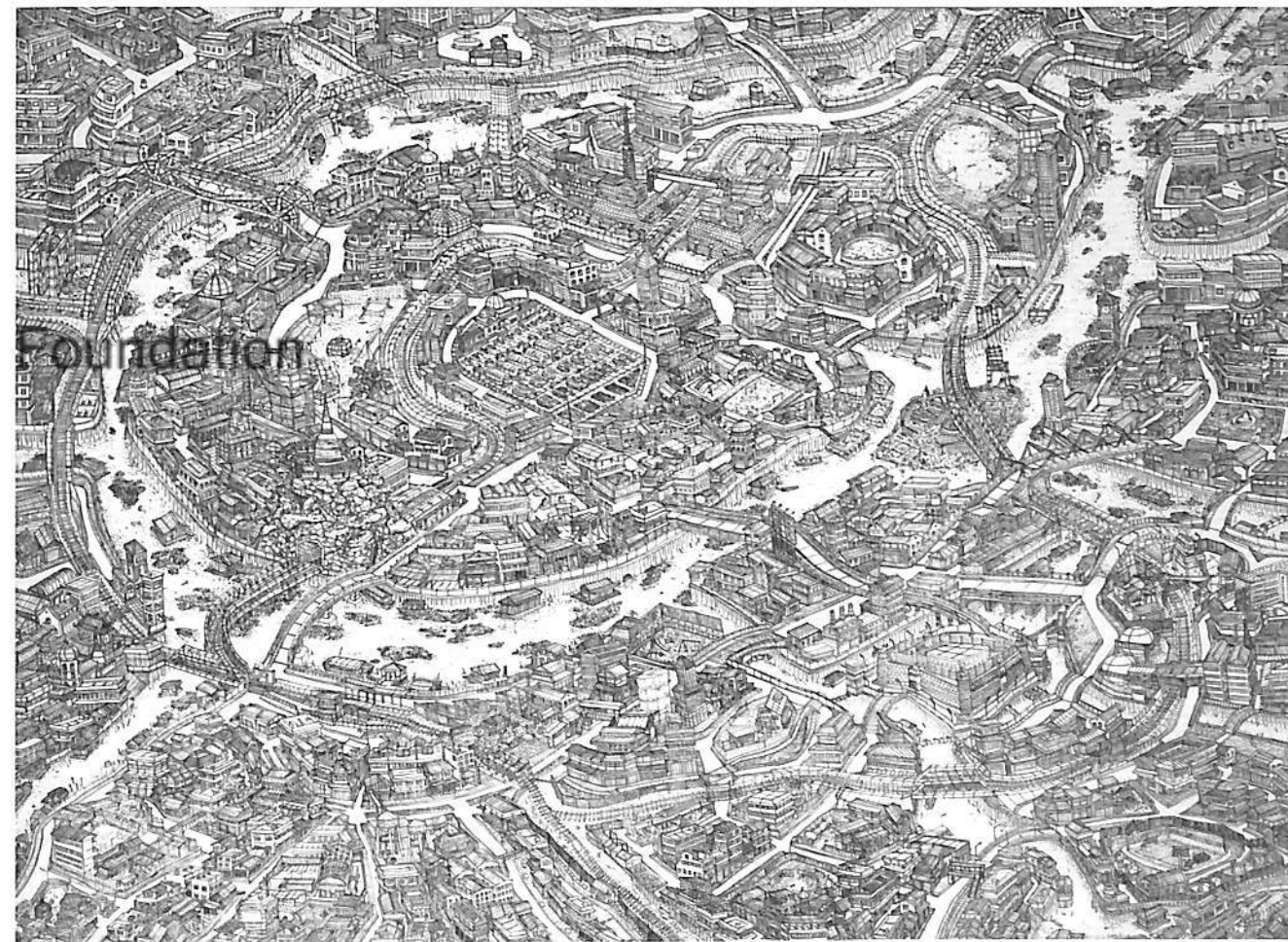

Trinnapat Chaisittisak, *Rhythm of balance 4*, 2011
Acrylic, Ink, pen on canvas, 100 x 150 cm.

Kwanchai Lichaikul, *Cityscape no.1*, 2006
Ink on canvas, 150 X 150 cm.

Rama IX Art Museum Foundation

Kwanchai Lichaikul, *Cityscape no.2*, 2006
Ink on canvas, 150 X 200 cm.